

BUSKERUD
FYLKESKommUNE

Fylkesplan for Buskerud
Fylkesplanens
handlingsprogram
2005-2008

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	4
2. REGIONALT PERSPEKTIV	5
3. VERDIGRUNNLAG	6
4. UTFORDRINGER OG SATSINGSOMRÅDER.....	6
4.1 FYLKET	6
4.2 DRAMMENSREGIONEN	7
4.3 KONGSBERG OG NUMEDAL.....	11
4.4 HALLINGDAL	14
4.5 MIDT-BUSKERUD	18
4.6 RINGERIKSREGIONEN	21
Fotoliste	23

1. Innledning

1.1. BAKGRUNN

Fylkesplanens handlingsprogram skal sikre bedre sammenheng mellom plan, virkemidler og gjennomføring. Det legges opp til et todelt løp for å oppnå målene i fylkesplanen.

- Et fireårig handlingsprogram konkretiserer fylkesplanens målsettinger
- Årlige avtaler for gjennomføring klargjør hva som prioriteres innværende år.

Fylkesplanens handlingsprogram 2005-2008 markerer en ny ordning som erstatter den tidligere ordningen med årlige regionale utviklingsprogrammer.

1.2. PROSESS

Fylkesplanens handlingsprogram er utviklet gjennom en felles prosess med rulleringen av Fylkesplanen for Buskerud. Slik kan handlingsprogrammet bli en forlengelse av fylkesplanen – fra politiske målsettinger til framgangsmåter å oppnå målene på.

1.3. PARTNERSKAP

Fylkesplanens handlingsprogram blir til gjennom et partnerskap mellom Buskerud fylkeskommune, regional stat, kommuner/regioner, næringsliv og organisasjoner. Hele dette partnerskapet har deltatt i å utvikle fylkesplanen. På den måten oppnår vi en mest mulig samordnet bruk av virkemidler i fylket.

Det er inngått skriftlige partnerskapsavtaler mellom Buskerud fylkeskommune og hver av de fem regionene i fylket. I tillegg forhandles det fram årlige avtaler om gjennomføring.

2. Regionalt perspektiv

2.1. HANDLINGSPROGRAM MED REGIONAL TILPASNING

Fylkesplanens oppdeling i teamer gjelder for hele fylket – og fylkesplanen angir de overordnede grep som skal ligge til grunn for Buskeruds utvikling. De ulike regionene i fylket har likevel særegne utfordringer og muligheter. Selv når fylkesplanens strategier og mål er felles for hele eller deler av fylket, kan det være nødvendig med løsninger som er tilpasset enkelte regioner.

2.2. REGIONALT SAMARBEID OVER FYLKESGRENSEN

Buskerud fylkeskommune - og i noen tilfeller kommuner og regioner i fylket - kan ha inngått samarbeid med tilgrensende områder som er av betydning for fylkesplanens handlingsprogram. På fylkesnivå gjelder dette spesielt samarbeidet mellom Buskerud, Telemark og Vestfold. På kommune- og regionnivå gjelder det samarbeid

i Ringeriksregionen med Jevnaker kommune

i Oppland, Kongsbergregionen

med kommunene Notodden og

Tinn i Telemark. Videre gjelder det

Drammensregionens samarbeid

med kommunene Sande og Svelvik

i Vestfold og Asker og Bærum

i Akershus (Vestregionen).

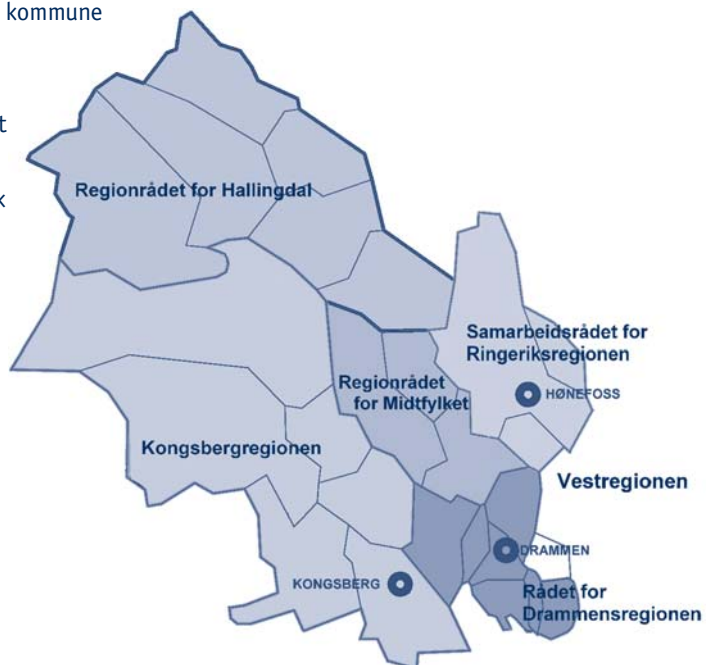
Buskerud fylkeskommune deltar

også i Østlandssamarbeidet,

samt i Samordningsutvalget

for kollektivtrafikk i det

sentrale østlandsområdet.

3. Verdigrunnlag

3.1. FYLKESPLANENS VERDIGRUNNLAG

Fylkesplanen for Buskerud har visjon om en utvikling som er "bærekraftig og innovativ for å fremme næringsutvikling og bolyst". Disse verdiene ligger også til grunn i fylkesplanens handlingsprogram.

4. Utfordringer og satsingsområder

4.1. FYLKET

Fylkesplanen legger vekt på følgende temaer:

- **Næringsutvikling**
- **Innovasjon**
- **Kompetanse**
- **Stedsutvikling**
- **Arealbruk**
- **Transport**
- **Kultur**

Dette er temaer som i størst mulig grad skal ivaretas også gjennom de regionvise satsingsområdene. Det er en klar sammenheng mellom temaene, slik at satsing i én sektor som regel virker inn på utviklingen i andre sektorer.

1

2

3

4.2. DRAMMENSREGIONEN

Drammensregionen omfatter kommunene Hurum, Røyken, Lier, Drammen, Nedre Eiker og Øvre Eiker. Av disse er Hurum, Røyken, Lier og Drammen de eneste kommuner i Buskerud som har kystlinje. Det er to byer i regionen, Drammen og Hokksund.

Drammensregionen har et stigende innbyggertall, som nå er på mer enn 155.000. Av dette bor 141.000 i kommunene i Buskerud. Det utgjør vel 58 % av fylkets totale folketall. Drammen er fylkets største by med ca. 90.000 innbyggere i byområdet.

Offentlig forvaltning og annen tjenesteyting er den klart største næringen i Drammensregionen, etterfulgt av varehandel, hotell og restaurantvirksomhet, industri og bergverksdrift, finans og forretningsmessig tjenesteyting og bygge- og anleggsvirksomhet. I perioden 1990-2002 har det vært nedgang i primærnæringene og industrien, men vekst i finans og forretningsmessig tjenesteyting, offentlig forvaltning og tjenesteyting og varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet.

Regionen er det sterkeste senteret i hovedstadens geografiske ytterkanter. Regionens visjon: Drammensregionen skal ved bærekraftig vekst og kvalitativ utvikling, og som en del av hovedstadsregionen i Norge, fremstå som den mest attraktive interkommunale regionen i landet.

Det er stor ut- og innpendling av arbeidskraft i regionen, særlig på grunn av den nære beliggenhet til Oslo. Pendlingen skjer i størst omfang nordover fra Drammen mot Lier, Røyken, Hurum, Asker, Bærum og Oslo. Men det er stor arbeidspendling også over kommunegrensene i andre retninger innen regionen. Det er liten pendling sørover til Vestfold og Telemark.

Næringslivet i Drammensregionen utvikler seg raskt fra forurensende industri som papir, cellulose og verft - til variert næringsliv i prisbelønte lokale miljøer. Rent vann, renere luft og moderne byggedesign gir regionen bedre omdømme.

4

5

Utfordringer og satsinger 2005-2008

Kultur og reiseliv

Kultur skal være en drivende kraft i regionens utvikling. De nye kulturhallene på Union i Drammen rommer alle kulturaktiviteter. Dette kommer som tillegg til tunge kulturinstitusjoner i byen. Regionen vil også videreutvikle kulturvirksomheter i andre kommuner, bl.a. Øvre Eiker og i Røyken/Hurum.

Med sine lange områder mot fjord og elv - og beliggenhet som en del av hovedstadsområdet i Norge er regionen hyppig benyttet for fritid, reiseliv og opplevelser. Utviklingsmulighetene i disse sektorene er betydelige. Med mer enn 6000 hytter, 700 hotellsenger, 600 camping-enheter og flere hundre bryggeplasser for småbåter har regionen mange populære reisemål. Drammenselva er Norges 6. største lakseelv.

Satsinger i fireårsperioden:

- Kulturhovedstaden Vestfossen
- Hurumhalvøyas skatter
- Internasjonalt kultursenter på Union
- Drammens Teater
- Drammens Museum

Kompetanse

Relatert til regionens størrelse har Drammensregionen stort underskudd på høyere utdanningsplasser. Antall plasser ligger langt lavere enn sammenlignbare byer/regioner i landet. Derfor blir det arbeidet sterkt for å gjennomføre den nye Drammenregionens Kunnskapspark. Den skal gi nye fasiliteter både for høyskole, læringscenter/folkebibliotek, videregående skole og inkubator. Høyskolen skal utvikle nye attraktive linjer og utvikle sin sterke posisjon innen helsesamarbeid med sykehuset og andre parter.

- Kunnskapspark – Høyskolen i Buskerud og Bedriftsøkonomisk Institutt
- Sykehuset Buskerud HF

6

7

Innovasjon

Det er et mål å oppnå økt innovasjon i regionen, både for å videreutvikle eksisterende virksomheter og for å få nyetableringer. For å nå dette målet er det viktig at virksomheter, høyskoler og forsknings- og utviklingsmiljøer møtes, for å utveksle ideer, erfaringer og kompetanse. Det må tenkes nytt og eventuelt gå inn i mer formelle samarbeid. Innovasjon har best vilkår når mennesker med ulik bakgrunn og tankesett møtes. Derfor vil det være en styrke å engasjere regionens mange ulike nasjonaliteter.

For å fremme entreprenørskap må det legges til rette for å stimulere elever og studenter i grunnskole, videregående skole og høyskole til å ta ansvar for sin rolle som fremtidige verdiskapere. I tillegg kreves god etablererveiledning

Det er et mål å få økt tilgang på risikokapital i regionen, da dette er viktig for å realisere nye ideer og prosjekter.

- Ha en gjennomsnittlig etablererfrekvens blant de 35 % beste i landet innen 2015 (2003: På gjennomsnitt)
- Årlig snitt på 120 prosjekter får tilsagn om midler via SkatteFUNN (2003: 93 prosjekter)

Infrastruktur

Regionen er et nasjonalt transportknutepunkt med havn, jernbane, europavei, landets største bilhavn og et av landets største stykkgodssenter. Derfor er det store muligheter for kvalitativ logistikkutvikling i samarbeid med høyskolemiljøer.

I regionen møtes viktige nasjonale veger som et knutepunkt både for nord/sør og øst/vest. Sektoren har betydelige mangler for å sikre effektiv og miljøvennlig trafikkutvikling på viktige strekninger. I fireårs perioden er regionen særlig opptatt av å videreføre/ avslutte utbygginger som:

- Vegpakke Drammen
 - Motorvegbrua
 - Kreftingsgate
 - Øvre Sund bru
- Arbeide videre med
 - Rv 23 Mørkåstunellen/Linnes –Dagslett
 - Sammenkobling E 18 – riksvei 23
 - Rv 319 Drammen - Svelvik
- E 18 fra Kleivenetunnelen til Kobbervikdalen

8

9

Miljø

Lindum Ressurs og Gjenvinning er i utvikling både mot forskningsmiljøer og høyskoler gjennom samarbeid og felles prosjekter. Herunder hydrogenproduksjon fra avfall fra trevirke som del av "hydrogenvegen" Oslo-Stavanger som skal åpnes i 2008. Regionens landområde grenser mot fjord og elv i 281 km og satser på å bli en nasjonal vannregion. Vegpakke Drammen samt ren elv og fjord har bedret det ytre miljøet dramatisk de senere årene. Satsinger i fireårsperioden knyttes til:

- Miljø og teknologi
- Vann
- Hydrogen

Omdømme

Et positivt omdømme for regionen kan bidra til å beholde eksisterende innbyggere og virksomheter, og tiltrekke seg nye. Å bygge et godt omdømme for regionen er derfor direkte relevant for regionens hovedmål.

Å bygge omdømme er et systematisk arbeid som tar utgangspunkt i regionens visjon, mellommenneskelig kultur, identitet og verdier, samt hvilke assosiasjoner regionen ønsker å skape.

Å styrke omdømmet blant innbyggerne og virksomhetene i regionen, er det første skrittet for å bedre Drammensregionens omdømme. I forlengelsen skal det samme oppnås overfor personer og virksomheter utenfor regionen. Det er et mål i seg selv.

Regionen er avhengig av at hver kommune tar et selvstendig ansvar for sitt omdømme. Kommunene og regionen må arbeide ut fra samme strategiske fundament og i samme retning. Som regionsenter har Drammen kommune en særskilt utfordring.

- Drammens profileringsprosjekt 2004 - 2011 fullføres med ønsket effekt
- Kommunene i regionen tiltrer det samme prosjektet

10

11

4.3. KONGSBERG OG NUMEDAL

Regionen omfatter kommunene langs Numedalslågen: Kongsberg, Flesberg, Rollag, Nore og Uvdal. Regionalt samarbeid med nabokommuner på begge sider av fylkesgrensen mot Telemark gjør at halvparten av kommunene i denne regionen er involvert i to regioner.

- Numedalsregionen med kommunene Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal. Disse kommunene har et formalisert regionsamarbeid gjennom regionrådet for Numedal
- Kongsbergregionen med kommunene Kongsberg, Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal. Denne regionen omfatter også Øvre Eiker, som i fylkesplansammenheng sorterer under Drammensregionen. Kongsbergregionen omfatter også Notodden og Tinn i Telemark, som geografisk faller utenfor Buskeruds fylkesplanlegging

Det er nå ca. 30.000 innbyggere i regionen. Folketallet i øvre del av Numedal synker. Lenger ned i dalføret har folketallet stabilisert seg, mens det øker i Kongsberg kommune. Klarest er økningen i Kongsberg by.

Kongsberg er en av landets ledende byer innen teknologisk industri, med betydelig innslag av pendlere fra nærliggende kommuner både i Buskerud og nabofylkene.

Kongsberg er og har ambisjoner om å være Norges industrielle innovasjonshovedstad. Kongsbergsmiljøets dyktighet på industrialisering og kommersialisering er en ressurs for industriell utvikling både regionalt og nasjonalt. Mange pendlere kommer til Kongsberg fra numedalskommunene, flest fra Flesberg, betydelig færre fra Rollag og Nore og Uvdal.

De tre landkommunene i Numedal har et svakt næringsliv, men med et spesielt potensial for utvikling av hyttenæringen. Aktiviteten i primærnæringen er aktiv og offensiv, sett i forhold til hele fylket. Det gjelder særlig i Nore og Uvdal.

12

13

14

Utfordringer og satsinger 2005-2008

Samarbeid

- Det fordrer fleksibilitet at regiongrensene overlapper hverandre. Det er nødvendig å samarbeide om prioriteringene – på flere arenaer. Økt innsats i Numedal er nødvendig
- Samhandling handel/håndverk – reiselivsnæring. Bedre utnyttning av den ekstra kjøpekraften som fritidsbeboere og reiselivet generelt representerer
- Staten bygger ned i regionen. En slik trend må snus. En må utfordre staten til forpliktende partnerskap i regionen
- Det er ingen selvfølge at teknologiindustrien forblir i Kongsbergregionen. Satsningen framover må ha fokus på godt vertskap for eksisterende og nytt næringsliv, med bredt samarbeid både lokalt, regionalt og nasjonalt
- Videreføre og utvikle samarbeidsprosessen "Den grønne dalen" mellom kommunene langs Numedalsvassdraget hvor målet er en bærekraftig samfunnsutvikling med utviklingstiltak i og omkring Numedalsvassdraget
- Satse på EUs Interreg III B helseprosjekt RURAL

Stedsutvikling

- Kongsberg som regionsenter. Utvikle handels-, service, tjenestetilbud for regionens innbyggere. Attraktivt sentrum for internasjonale bedrifter, kompetansearbeidskraft og besøkende
- Kongsberg by som opplevelsesarena
- Numedal er et dalføre med en rekke mindre sentra. Kommunesentrene er viktig møte steder sosialt, kulturelt og næringsmessig. En styrking av disse er et viktig grunnlag for et aktivt samfunn

Kompetanse

- Partnerskap med høgskolene, som bør være drivkraft i regional utvikling. Målet er et høyskoletilbud på internasjonalt toppnivå innen utvalgte områder, og en høyskole som leverer den kompetansen teknologiindustrien etterspør

15

16

- Tilby gjennomgående kompetanseløp "fra barnehage til høyskole. Bygge opp realfag kompetansen i regionen
- Oppmuntre og tilrettelegge fagutdanning i sektorer med mangel på fagfolk. Eksempelvis innen salg, tømrerfag, reiselivsfag
- Natur- og kulturkunnskap. Viktig kunnskapsbygging som grunnlag for Opplevelsesregionens fundament som bla. er natur og kultur

Næring/nyskaping

- Ivareta og utvikle landbruk. Utvikle alternative produkter og driftsformer. Samarbeid løfter prosessen
- Gi gode tilbud og tilrettelegge veiledningstjeneste. Stimulere gründere og etablerere
- Utvikle sterke, lokale trekk, som "Centre of Expertise" i Kongsberg og IKT-satsingen i Numedal
- Fremme samspill mellom de ulike næringer. Det gir grunnlag for tilgang på kapital
- Videreutvikle Kongsberg som innovasjonshovedstad for regional og nasjonal vekst inn en industrielle teknologibedrifter

Opplevelsesregionen

- Kongsbergregionen som opplevelsesregion skal være en av landets ledende destinasjoner på helårs natur- og kulturbaserte opplevelser
- Satse på kultur- og naturbasert reiseliv. Sentrale områder er Uvdal/Brøstrudlia, Langedrag, Vegglijfjell/Veggli friluftspark og Blefjell
- Videreføre merkevarebyggingen Numedal Middelalderdalen i et forpliktende samarbeid men Opplevelsesregionen
- Utvikle en synlig, helhetlig og sterk internasjonal merkevare forankret i Kongsberg Jazzfestival, Glogerfestivalen, Sølveien, Middelalderbyggene i Numedal inkl. 4 stav kirker og regionens rike og vakre natur. Attraktiv for gründere og bedrifter som vil bygge sin næringsvirksomhet på opplevelser og et nasjonalt og internasjonalt turist marked
- Realisere Norsk Geosenter på Kongsberg

Samferdsel/Infrastruktur

- Det må arbeides for hevet standard på RV 40 og E134 gjennom Kongsberg, som sammen med jernbanen er regionens hovedferdselsårer
- Det må arbeides for å realisere miljø-, framkommelighets- og trafiksikkerhetstiltak i regionens byer og tettsteder som et ledd i by- og stedsutviklingen
- Bredbåndsutbygging i Kongsberg og Numedal
- Sikre innbyggere i Kongsberg og Numedal god offentlig kommunikasjon med buss og tog fra distrikt til sentrale strøk

4.4. HALLINGDAL

De seks kommunene i Hallingdal er Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål og Hol. Hallingdal har ikke noe regionsenter, men fire likeverdige distriktssentre: Geilo, Sundre, Nesbyen og Gol. Regionen har et stabilt folketall på ca. 20.000 personer.

I Hallingdal er reiselivet en hjørnestensnæring, med et stort antall hoteller og betydelige alpinanlegg. Hallingdal er en av de regionene i landet som har størst hyttebygging, og alle kommunene i dalføret har store utbygginger i gang. Kompetanseheving er en stor utfordring for reiselivet. Handel og service er også en vesentlig næring, og en kommune som Gol hadde per august 2004 nest største omsetning i handel nasjonalt per innbygger. For reiselivet er en god infrastruktur viktig. Det er også nødvendig at regionen får støtte for samferdselsaker som er viktige for regionen.

Landbruksnæringen er som i andre deler av landet i omstilling, og antall bruk går ned – likevel er landbruket en viktig næring for regionen. I tillegg finnes vesentlig industrivirkosomhet i dalen.

Utfordringer og satsinger 2005-2008

Infrastruktur, Samferdsel, IKT/bredbånd

En positiv samfunnsutvikling i Hallingdal må bygge på forbehold om at rammevilkåra for ett fjellregionbasert næringsliv blir bedret ved m.a.: økte investeringer/vedlikehold/drift til samferdselsformål, - både veg og jernbane.

Satsingsområder:

- Gjennomføring av Ramsrud – Kjelsbergsvingene og Sokna – Ørgenvika
- Rv7/Rv52 er i en svært dårlig forfatning og krever helt spesiell oppmerksomhet både i forhold til vedlikehold og trafikktrygghet der sikring av myke trafikanter må ivaretas spesielt der stamvegen går gjennom tettsteder

17

18

- Utvikling av Bergensbanen
- Utbygging av bredbånd med spesielt vekt på aksessnett (generell tilgang for alle i regionen)
- Regionen ønsker at Rv7 over Hardangervidda og Rv50 til Hol/Aurland – må være prioriterte som fullverdige vinterbrøyta veger

Stedsutvikling

Både som del av distriktpolitikken og i forhold til reiselivet er det viktig å ta vare på tettstedenes egenart og legge vekt på estetiske kvaliteter. Samtidig må tettstedene bli utviklet og tilrettelagt som attraktive og fremtidsretta. Dette er prioriterte oppgaver. En av de største utfordringene for Hallingdal er å ta vare på ungdommen. Dette kan bety at vi i mye sterkere grad må ta hensyn til barn- og unge sine interesser i tettstedsutviklinga.

Satsingsområder:

- Satsing rundt noen definerte sentra/områder
Utvikling av sterke kompetansemiljø innen offentlig og privat service-/tjeneste-produksjon
- Profilering av livskvaliteter overfor turister og etterspurte yrkesgrupper/utdanningsgrupper

Kompetanseutvikling

Det blir viktig å utvikle kompetanse på alle nivå; fra enkle kurs til høyere utdanning. Fagopplæring må legge vekt på næringslivets behov.

Satsingsområder:

- Langsiktige og forutsigbare desentraliserte utdanningstilbud i samarbeid med høgskoler og utdannings-institusjoner, med tanke på øket sysselsetting og verdiskaping innen tjenesteytende næringer
- Satsing på regionale utviklingssentra med sterke kompetansemiljø innen utdanning, næringsutvikling, kultur, reiseliv og landbruk. Utvikle kompetansetilbud der utdanningsinstitusjoner og næringsliv samarbeider og utnytter arbeidsplassene som læringsarena
- For Hallingdal er det avgjørende at Gol og Ål videregående skole blir utvikla videre med tilbud i samsvar med næringslivets behov. Det er og viktig å understreke at de videregående skolene utgjør viktige kompetansemiljø i regionen
- Det vurderes om Ål videregående skole, avd. Lien kan brukes som et ledd i strategien for å utvikle samvirke mellom naturbruk - kultur - reiseliv
- Arbeide videre med ungdomsbedrifter og yrkesmesse
- Satse på Skandinavisk Kompetansesenter Reiseliv (SKR)

Næringsutvikling

Arbeidskraft og nye arbeidsplasser vil være de viktigste utfordringene for Hallingdal i framtida. Hallingdal har en negativ utvikling i forhold til arbeidsplasser.

Reiseliv og tjenesteytende næringer som resultat av dette er den desidert største næringa i Hallingdal. De kommende åra blir det avgjørende å trygge rammevilkåra for reiselivs-næringa.

Strukturendringene i landbruket vil sannsynligvis skje enda raskere enn i dag. For landbruket i den største reiselivsregionen i landet bør mulighetene som ligger i en mer forbrukerretta matpolitikk utnyttes. Lokal foredling vil kunne være et viktig element.

Regionen er i stor grad et selvstendig arbeidsmarked. I forhold til nye arbeidsplasser er det en utfordring å få tilflytting til regionen. Viktig her er fokus på entreprenørskap og rekruttering, risikokapital, innovasjon og nyskaping, nettverk og arenaer, etablerer-veileding og forholdet skole/næringsliv.

Hallingdal deltar i Interregprosjektet Euromountain. Gjennom samarbeid i fjellregionen nasjonalt og internasjonalt må lokale prosjekt løftes og styrkes.

Satsingsområder:

- De næringsretta virkemidlene spiller en forholdsmessig viktig rolle i distriktene
Handlingsrommet i den smale distriktspolitikken må utnyttes bedre og det må arbeides for øket innflytelse på avgjørelser knyttet til regionale utviklingsmidler
- Det må arbeides for at bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift blir kompensert fullt ut
- Næringsprosjekter med regional status
 - > Bjørneparken på Flå
 - > Ål folkepark
 - > Hallingparken med Gardnoskrateret på Nes
 - > Geilosmiu på Geilo
 - > Storøyne på Gol
 - > Hemsedal meieri
- Øket satsing på lokal foredling, markedsføring og merkevarebygging av nisjemat og lokale produkter. Levende bygder med et unikt kulturlandskap og veldrevne gardsbruk er en viktig del av det norske reiselivsproduktet
- Utvikle samvirke mellom utdannings- og forskingsinstitusjoner, landbruket, reiseliv og kultur
- Videreutvikle kunnskapsmiljø/næringsklynger og nettverk

Reiseliv, kultur og miljø;

Rammevilkåra for reiselivsnæringa vil bli en hovedoppgave. Sammen med fokus på innovasjon/nyskaping og organisering står framtidsrettet og marknadstilpasset produktutvikling sentralt for reiselivsutviklinga, både når det gjelder kultur og naturbaserte opplevelser. Hytteutviklinga i Hallingdal er en omfattende næring som gir store ringvirkninger.

Samtidig er hytteeierne en ressurs som må tas bedre vare på. Med stadig flere hytter med høy standard øker mulighetene for at fritidsboligen blir brukt store deler av året og blir bustad nummer to. Denne utviklingen gir både muligheter og utfordringer. Spørsmålet kan være om hytteeieren blir innbygger i stedet for turist og hvilke muligheter dette gir.

Satsingsområder:

- Sikre rammevilkår for reiselivsnæringa som gir grunnlag for en sterk og livskraftig næring
- Bevisst satsing på kompetanseheving, markedsføring og produktutvikling
- Utvikle sommerturismen med utgangspunkt i natur, kultur og miljø. Her vil landbruket være en viktig næring som produserer tjenester, opplevelser og kultur bygd på lokale tradisjoner – samtidig som det er tilpassa dagens krav til kvalitet og komfort
- Utvikle og styrke samarbeidet innen reiselivsnæringa i Hallingdal
- Hytteeieren som innbygger i Hallingdal

Fjellregion

For store deler av Buskerud vil det være viktig med et fylkesoverskridende fjellperspektiv. Her vil reiseliv, kultur og naturbruk kunne være overordna satsinger. I mange sammenhenger er fjellregionene naturlige alliansepartnere, mye av utfordringene er like og det skjer også i dag mye samarbeid innen næringsutvikling.

Satsingsområder:

- Stimulere til et mye sterkere fjellregionsamarbeid på tvers av fylkesgrenser og satsing på internasjonalt nettverksamarbeid gjennom Fjellregionsamarbeidet
- Gjennom samarbeid i fjellregionen nasjonalt og internasjonalt må lokale prosjekter løftes og styrkes
- Næringsmessig utvikling av fjellområda med tilrettelegging av kultur- og naturopplevelser – sommer som vinter. Det vil kreve aksept for at "vern gjennom fornuftig bruk" kan være et godt forvaltningsprinsipp
- Det må arbeides for å sikre midler til investering og drift av stier og løyper, slik at kvaliteten på reiselivsproduktet kan forbedres

19

20

21

4.5. MIDT-BUSKERUD

Regionen Midt-Buskerud omfatter kommunene Krødsherad, Modum og Sigdal. Regionen grenser til Numedal i vest, til Hallingdal i nord og øst, til Ringerike, Hole og Drammensregionen i øst og sør. Regionen har store fjellområder i den øvre/nordlige delen av Sigdal og Krødsherad. I den midtre og sørlige del er det viktige skog- og jordbruksområder.

Tettstedene i regionen er Prestfoss i Sigdal kommune, Noresund i Krødsherad kommune og Vikersund, Geithus og Åmot i Modum kommune.

Innbyggertallet i Midt-Buskerud er til sammen ca.18.300, eller ca 7,5 % av fylkets totale folketall. Innbyggertallet i Modum størst – ca. 12.600 innbyggere. Folketallet har de siste årene økt svakt i Modum og minket i Sigdal og Krødsherad.

Regionen har viktige skog- og jordbruksarealer. Strukturendringer de senere år har gjort at sysselsettingen i disse næringer har gått betydelig ned. Deler av regionen har tidligere også hatt stor sysselsetting i industrien, særlig treindustri. Denne industrien er også sterkt redusert i regionen.

Kommunene har satt inn tiltak for å skape nye arbeidsplasser. Således ble Sigdal kommune gitt status av "omstillingskommune" i perioden 1996-2002. Kommunen fikk statlige midler til utviklingstiltak i denne perioden. I Sigdal og Krødsherad har økt hyttebygging og satsing på turisme/reiseliv ført til noe økt aktivitet og sysselsetting.

22

23

24

Utfordringer og satsinger 2005-2008

Kommunene i Midt-Buskerud har en visjon om skapende bygdelig og ser Midt-Buskerud som en attraktiv region å bo i, investere i og flytte til. Dette skal utvikles videre gjennom å være en pådriver i nærings- og reiselivsutvikling.

Kunstnerdalen

Kunstnerdalen skal være et utstillingsvindu for nyskapende kunst og kulturformidling. Legge til rette for 2-3 større årlige arrangement som synliggjør Kunstnerdalen som en attraktiv region for samtidskunstnere og som en attraktiv region for etablering, bosetting og turisme.

Tiltak:

- Legge tilrette for en årlig utstilling av skulpturelle kunstverk/installasjoner i egnede uteområder i samarbeid med samtidskunstnere. Et prøveprosjekt i Eggedal sommeren 2005. Skulpturparken kan være et utstillingsvindu for samtidskunstnere og en synlig gjøring av Kunstnerdalen. Utstillingen fornyes fra år til år – eventuelt med forskjellige plasseringer i regionen og gjerne synlig fra gjennomfartsårene
- Vinterfestival med isskulpturer. Samarbeid med landskapsarkitektstudenter ved Landbrukshøgskolen på Ås og Th. Kittelsens hjem Lauvli. Prøveprosjekt i Sigdal (Soneren) vinteren 2006. Tiltaket inkluderer aktiviteter for barn som kan prøve å lage isskulpturer. Utvikling av en fast festival som kan gjennomføres på forskjellige steder i Kunstnerdalen med forskjellige temaer
- Videreføre det internasjonale prosjektet "RURAL" (3-årig 2004-2006). Prosjektet er en videreføring av profilen til Kunstnerdalen. Prioriterte aktiviteter er:
 - Systematisk arbeid med profilering av regionen Kunstnerdalen
 - Etablere et miljø for designere og kreative næringer
 - Profilere kvalitetsmat fra Kunstnerdalen
 - Arbeide med næringsrettet design for næringslivet
 - Mobilisere for møteplasser mellom kunst og næringsliv
- Støtte bruk av Vikersund hoppcenter til kulturarrangementer
- Utvikling av kunst- og håndverkssenter i Noresund sentrum. Presentasjons-/arbeidssted for aktive samtidskunstnere og håndverkere

Næringsliv

Fortrinnet for videre utvikling av regionens næringsliv ligger i regionens sentrale plassering på Østlandet og store skog- og fjellområder. Dette gir grunnlag for videre utvikling ikke minst innen helse, rekreasjon og friluftsliv.

Tiltak:

- Næringshagen i Kunstnerdalen – videreføring av utviklingsavtalen i h.h.t. opprinnelig plan og SIVAs grunnlag for satsing (innenfor 5 år). Næringshagen skal spesielt ta initiativ for å utvikle nye "kreative næringer" og opplevelsesturisme i regionen
- Lokal mat/kortreist mat inn i butikk og serveringssteder. Aktører: Mat fra Kunstnerdalen og butikker
- Gjennomføre en årlig innovasjonssamling for næringsliv m.fl i regionen. Aktuelle tema:
 - Opplevelsindustri, design som gir konkurransefortrinn
 - Regionens fortrinn: omsorg – fritids-/hytteområde – kultur – rekreasjon. Hvordan få synergier og større effekt av fortrinn i regionen
- Entreprenørskap: Gjennomføre en ny "oppfinnecamp" på Rosthaug. Koblinger mellom oppgaver/elevarbeid og næringsliv/ressurspersoner
- Utvikle Skredsvikmoen næringsfelt ved Geithus
- Veiledning av nyetablerere og videreutvikling av eksisterende næringsliv

Sentrumsutvikling

Målsettingen er å utvikle trivelige tettsteder som kan betjene regionen og som gjenspeiler særpreg.

Tiltak:

- Estetikk langs veiene videreføres. Rydding og felles skilting
- Utvikle Noresund sentrum, med næringsliv og aktivitet rettet mot turisme og lokal-samfunn/region
- Tilrettelegging av bedre trafikkforhold i Åmot og Krøderen
- Eggedal sentrum – utvikling av sentrumsområde i tilknytning til arbeidet med nytt handelsbygg
- Prestfoss sentrum – videreføring av påbegynt arbeid fra Sigdalsenteret – Byggern

Kommunikasjon

Målet er bedre kommunikasjoner slik at Midt-Buskerud kan avlaste byregionene og å bidra til tilrettelegging for utbygging av bredbånd.

Tiltak:

- Utarbeide forslag til ny trase for riksvei 35 Åmot-Hokksund og ny avkjøring til riksvei 287 mot Sigdal i Åmot
- Utbedring av riksvei 280
- Utbedring av riksvei 287 gjennom Sigdal ved forskuttering ved låneoptak og bruk av kompensasjon for bortfall av gradert arbeidsgiveravgift (Hole bruk – Foss bruk 4,2 km, Prestfoss – Horga 3,5 km og punktvis utbedring Horga – Hole bru)
- Lage en samla plan for utbygging av bredbånd i regionen

4.6. RINGERIKSREGIONEN

Ringeriksregionen består av kommunene Ringerike og Hole i Buskerud og Jevnaker i Oppland. Folketallet er totalt ca. 39.500, derav i overkant av 33.000 i Buskerud. Som en følge av geografisk nærhet til Oslo øker folketallet, en betydelig andel av innbyggerne pendler retning Oslo.

Hønefoss, med ca. 13.500 innbyggere, er regionens tyngdepunkt og et betydelig arbeidssted både for Hole og Jevnaker.

Tyngden av bosetningen ligger i lavlandet omkring byen Hønefoss. Viktigste industrigraner er treforedling og treindustri, betongproduksjon, mekaniske verksteder og kartproduksjon (Statens kartverk). Høgskolen i Buskerud har avdeling i Hønefoss. Det finnes et stort antall kulturmiljøer i regionen, bl.a. Halvdanshaugen og Veien kulturminnepark (Hringariki) med gravhauger og et langhus fra rundt Kristi fødsel.

Regionen er stor på skogbruk, og har fruktbare jordbruksarealer i lavereliggende områder. Det er et betydelig jordbruk i regionen med vekt på korn- og fruktdyrking.

Viktig satsingsområder for regionen er i særlig grad samferdsel, med fokus på E-16, Rv. 35, stedsutvikling i de tre sentrene Hønefoss, Vik og Nesbakken. Det er også et økende behov for å bedre kompetansen.

Utfordringer og satsinger 2005-2008

Kommunikasjoner

- E 16 – Sandvika – Hønefoss. Vegen er regionens viktigste trafikkåre, samtidig meget trafikkbelastet og utsatt for ulykker. Regionen ønsker en oppjustering av tidligere planer for E-16. Målet er å få ny E-16 mellom Sandvika og Hønefoss prioritert i Nasjonal Transportplan (NTP)

25

26

- RV 35 inkl. Hønefoss by. Denne såkalte "Ring 4" er en stadig mer viktig tverrforbindelse retning Gardermoen. Kommunene i Samarbeidsrådet for Ringeriksregionen er med i nettverket "En bedre Ring 4 / Riksvei 35. Målsettingen er å bidra til at Rv 35 gjennom ringeriksregionen og på øvrige strekninger innenfor nettverket utbedres til stamvei standard
- Bredbånd
- Kollektivtrafikk, både lokalt i regionen og mellom Ringerike og Oslo

Kompetanse/utdanning

- Ny kompetanse i samarbeid med næringslivet. Kompetansehevende tiltak; forhindre at kompetanse forsvinner ut, gjenvinne utpendlet og tapt kompetanse. Regionen har i dag et formelt kompetansenivå som ligger lavt sammenliknet med tilsvarende regioner. Regionen søker å kompensere for bortfall av kompetanse når tre forsvarsanlegg forsvinner. Helhetlig kompetanse, med læringsperspektiver på individ, bedrift og samfunn prioriteres
- Omstillingsprosjektet for Ringeriksregionen har identifisert behov og igangsatt ulike prosjekter. Nyskaping og etablering av kompetansemiljøer skal bidra til å utvikle regionen
- Høgskolen i Buskerud (HiBu) kan være en ressurs for regional utvikling. Det må satses på å få maksimal effekt ut av at høgskolen ligger i Ringerike. Nye studieretninger ved HiBu avdeling Hønefoss som er tilpasset regionens behov er en vei å gå. I tillegg skal det samarbeides med Høgskolen i Akershus vedrørende nye studieretninger
- Videregående opplæring – fagtilbud, kapasitet og bygninger – samspill. Fokus på fagtilbud, kapasitet og bygninger i et samspill med andre læreinstitusjoner- jfr. opplæringsloven, helhetlig kompetanse og "senter for fleksibel læring"
- Det bør samarbeides omkring utvikling av skoletilbud/linjevalg i innpendling/ utpendling av elever

Regionale midler

- Tettstedsutvikling. Funksjonelle og trivelige tettsteder er en plussfaktor som gir bolyst og etableringslyst. Ringeriksregionen vil videreføre arbeidet med de tre kommunesentrene Hønefoss, Vik og Nesbakken. Dette er satsinger i tråd med handlingsprogrammer både i Buskerud og Oppland fylkeskommuner. I dette arbeidet er det et spesielt fokus på Hønefoss` rolle som den regionale hovedstaden
- Kultur. Veien kulturminnepark / "Hringariki" videreføres og ferdigstilles. Fokus på profilering av Ringeriksregionen med kultur / kulturminner / særegen natur som de naturlige "salgsargumenter"

- Næringsretta tiltak. Regionen vil videreføre grunnlaget for nyskaping og næringsutvikling som er skapt gjennom omstillingsprosjektet for Ringeriksregionen. Næringsutviklingen knyttes opp mot de nedlagte moene. Aktuelle temaer/satsingsområder vil være geomatikk, nyskaping, innovasjon, reiseliv, bioenergi, landbruk, samt profilering av regionen

Nærheten til Oslo gjør det nødvendig å finne nye samarbeidsformer, som kan utvikle og foredle Ringeriksregionens muligheter og fortrinn.

Fotoliste

- 1 FMC Kongsberg Subsea AS.
- 2 Vestfossen Kunstlaboratorium.
- 3 Eiker Gårdssystemer, Øvre Eiker kommune. Foto: Morten Delbæk.
- 4 Bragernes Strand, Drammen under oppføring. Kolbjørn Sverre Holm (KSH).
- 5 Fra Bragernes Torg. (KSH).
- 6 Quality Hotel & Spa, Holmsbu. (KSH).
- 7 Prosjekttegning av den nye Kunnskapsparken i Drammen.
- 8 Den nye busstasjonen på Strømsø i Drammen. (KSH).
- 9 Utvidelse av motorveibrua i Drammen. (KSH).
- 10 Bragernes Strand, Drammen. (KSH).
- 11 Fra Skutebrygga, Drammen. (KSH).
- 12 FMC Kongsberg Subsea AS.
- 13 Høgskolen i Buskerud, avdeling Kongsberg.(KSH).
- 14 Fra Numedal.
- 15 Nyoppusset Kongsberg jernbanestasjon. (KSH).
- 16 Produkter fra Brusletto & co AS, Geilo.
- 17 Skaresnuten Fjellandsby, Hemsedal. Hemsedal fotobank (HF).
- 18 Entreprenørskap i skolen; her representert ved ungdomsbedriften Bee Gone ved Ringerike vgs. Foto: Kari Knudsen.
- 19 Bjørneparken i Flå.
- 20 Jente og katt i Hemsedal. (HF).
- 21 Nyoppusset Kongsberg jernbanestasjon. (KSH).
- 22 Næringshagen i Kunstnerdalen, Prestfoss.
- 23 Andersnatten. (KSH)
- 24 Splitkon, Krøderen. Foto: Bjørn Johnsen (BJ).
- 25 Byggeaktivitet på Hønefoss. (BJ).
- 26 Veien kulturminnepark, Ringerike. (BJ).

Buskerud fylkeskommune
Utviklingsavdelingen
Hauges gate 89, 3020 Drammen
Tlf.: 32 80 85 00